

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6/II. — Vse denarne pošiljatve je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2.50, za 1/2 leta K 1.25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4.60. — Posamezne številke 8 vin.

Agrarno sleparstvo.

Ko se je leta 1905 skoval sedanji carinski tarif, ki nalaga neznanska bremena na živila, so agrarne stranke, med njimi v prvi vrsti naši klerikalci, naglašali, da je visoka carina na poljske pridelke potrebna za varstvo kmeta. Socialni demokratje so se navsomoč borili proti novim carinam, a ker jih je bilo komaj 11 v državnem zboru, je naravno, da niso mogli zmagati. Toda povedali so že tedaj, da ne bo visoka carina prav nič koristila kmetom, pač pa jim bo zelo škodovala. Agrarci so bili gluhi za vse opomine, ker jim itak ni bilo na tem, kaj bo z malimi kmeti, ampak skrbeli so le zato, kaj bo z njihovimi ljubimi veleposestniki, katerim so hoteli priskrbeti čim večje profite.

Ce se to pomisli, tedaj je velezanimivo, da se začemja polagoma daniti tudi med agrarci in že se slišijo posamezni glasovi, ki priznavajo, da je bilo vse tisto reševanje kmeta navaden švindel. Na dan sv. treh kraljev je govoril znani agrarni petelin vitez Pantz na shodu v Aichu pri Sladmingu na Štajerskem ter je na shodu dejal, da je «ob vsem priznanju, da je agrarna solidarnost potrebna, nova trgovsko-politična doba doslej za planinske dežele popolnoma brez uspeha.» Doslovno je dejal:

«Dne 1. marca 1906 uveljavljena visoka carina za žito ni povzročila le takojšnje zvišanje žitnih cen za 30 odstotkov, temveč tudi kot nujno in avto-

matično posledico enako podraženje vse krme. Prebivalstvo planinskih dežel je imelo vsled tega dvojno škodo: Na eni strani vsled podraženja najvažnejših živil, na drugi strani se je kmetom planinskih dežel njih glavna produkcija — živina in živalski produkti — tako vsled dragih sredstev za krmo tako otežčalo, da veliko število kmečkih gospodarstev danes ni več sposobno za obstanek. Ker je glavni vzrok zla v carinski politiki, je najprej treba tukaj začeti in poskrbeti čim večje znižanje carine na krmo in enako znižanje tovarnih cen.»

Če bi kaj takega dejal socialni demokrat, bi nastal med agrarci vrišč do neba. Tukaj pa imamo voditelja agrarcev, ki mora iz izkušnje potrditi, kar so socialni demokratje govorili leta in leta. Kar velja za krmo, velja pa tudi za živila. Planinske dežele ne producirajo izdaleč toliko žita, kolikor ga potrebujejo. Tako n. pr. se pridelala na Štajerskem 800.000 metriških centov žita na leto, porabi se ga pa 1.700.000 m. centov. Podobne razmere so na Kranjskem in Koroškem, na Krasu in v Istri je seveda še veliko slabše. Za metriški cent pšenice se pa plača 7 K 50 vin, carine (pred 1906. letom 3 K 57 vin.) Kdo plačuje to? Vsi, ki jedo kruh, seveda delavci, pa tudi kmetje, ki ne pridelujejo toliko žita, kolikor bi ga potrebovali. Ker se mora v deželi žito še kupovati, je torej bosa tista, da bi imelo prebivalstvo dežele kakšen dobiček od carine; saj mora večinoma kupovati tuje žito in čim dražje je, tem več denarja gre iz dežele.

Tudi z zahtevami zaradi živinoreje prihajajo agrarci pozno za socialnimi demokrati. Leta 1907 je vložil sodrug dr. Renner v državnem zboru vrsto predlogov proti draginji in je zahteval tudi pospeševanje živinoreje; med njegovimi predlogi je bil tudi ta, da se ima poskrbeti cenejša krma. Takrat je bil socialno-demokratski predlog odklonjen; sedaj prihajajo agrarci sami z njim.

Kmetje bi tukaj lahko spoznali, kako so jih njih dični poslanci leta in leta za nos vodili. Pa bi tudi lahko spoznali, da ne pridejo do izboljšanja, dokler se ne rešijo sedanjih jalovih «voditeljev». Socialna demokracija je malim kmetom vedno dobro svetovala, ni pa kriva, če so rajši poslušali hinavce, ki so jih vedno vodili na led.

Naznanila Rudarske Unije.

Po sklepu tretjega zveznega zbora pridejo s 1. januarjem 1910 izpremenjene določbe, opravnika v veljavo. Kjer ni sklenil zvezni odbor nobene izpremembe, veljajo tudi nadalje še stare določbe. Ker novi regulativ po sklepih unijskega zbora še ni dogotovljen, se objavijo izpremembe za enkrat na tem mestu.

Najvažnejše izpremembe se tičejo

1. Sprejemanje članov. Za člane ne morejo biti sprejete take osebe, ki že dobivajo provizijo iz bratovske skladnice.

2. Doneski. Tedenski donesek znaša v prvem razredu 40 vin., v drugem razredu pa 20 vin. Članom, ki stopijo po triletnem članstvu v provizijo, se dovoljuje samo donesek za doseg posmrtnine. Ta donesek znaša za koledarsko leto 1 K 20 vin. in se ima vplačati ob začetku vsakega leta. Za nadomestne članske knjižice se plača 40 vin.

3. Razdelitev doneskov. Podružnice in vplačevalnice dobe od vsakega nabranega tedenskega doneska po 11 vinarjev. Za strokovni list, ki izhaja vsak teden, plačujejo podružnice in vplačevalnice po 7 vinarjev za vsak iztis.

4. Podpora za brezposelnost se dovoljuje v slučaju nezakriviljene brezposelnosti in znaša

po polnoma plačanih doneskih za	na dan	na teden	največ na leto
	K	K	K
52 tednov	1 30	9 10	72 80
156 »	1 40	9 80	78 40
260 »	1 50	10 50	84 00

Pravica do podpore za brezposelnost se začne s 15. dnevom brezposelnosti in traja 56 dni ter ne sme presegati navedenega najvišjega zneska.

5. Posmrtnina za zaostale po članu Unije znaša

po popolnoma vplačanih doneskih za	kron
52 tednov	50
156 »	60
260 »	70
520 »	85

V slučaju smrtne nezgode se prezre karenčna doba za 52 popolnoma vplačanih doneskov, tako da se zaostalim po ponesrečenem članu lahko izplača najnižja posmrtnina.

6. Določbe za stavke. Podpora za stavke se izplačuje od tretjega tedna, in sicer naprej ter znaša po 52 popolnoma vplačanih tedenskih doneskih

a) za oženjene člane 8 kron

b) za svobodne člane 6 kron.

Oženjeni člani dobe za vsakega otroka izpod 14 let vsak teden 30 vinarjev več.

Svobodni člani, ki živijo s starši, nesposobnimi za delo, ali pa z nedoraslimi brati in sestrami v skupnem gospodarstvu, dobe enako podporo za stavko, kakor oženjeni člani.

Črtice iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika.

IV.

V farovž je prišla pobožna žena iz bližnjega sela. Doma je imela bolnega moža, ki že dalje časa ni delal, ter 8 otrok. Najstarejšega sina, ki je živil pravzaprav vso rodbino, so vzeli k vojakom.

Prosila je, da ga naj izpuste domov, za to prošnjo pa je potrebovala 10 izvlečkov iz matrike, namreč za moža in za 8 otrok. Prišla je torej k župniku Kozamerniku in ga prosila, naj napravi izlečke.

«Imate denar?» jo je vprašal fajmošter. «Imam tri goldinarje, častitljivi gospod,» — je odgovorila uboga in začela razvezovati rutico, v kateri je bil denar. Fajmošter jo je strogo premeril od vrha do tel, pogledal na rutice, kjer je videl še en vozel: «Tri goldinarje? Ali mislite, da sem dninar, da bi vam napravil 10 izvlečkov za tri goldinarje? Vsak izvleček velja eno krono. Drugače ne ganem z mezinem. Pojdite, pa mi prinesite še dva goldinarja...»

— «Prosim, častitljivi gospod,» je prosila žena, vsa se tresoč, «nimam nič več, ne vinarja ne, te tri goldinarji sem zaslužila v 14 dneh. Otrokom sploh nimam kaj dati v usta...» Gosp. fajmošter Kozamernik jo je še enkrat strogo premeril in pokazal na drugi vozec rutice... «Kaj pa tam, hm?» «Tu, častitljivi gospod, imam tri krone zavezane, ki mi jih je dala naša gospodinja, kjer delam, da ji kupim v fari cukra, kave in soli...» — «Dajte jih sem,» je zapovedal Kozamernik, «gospodinji pa povejte, da ste si jih izposodili.» Ko je dobil fajmošter denar, je napisal izvlečke ter jih oddal ženi z pripombo: «Eno krono ste mi seve še dolžni. Počakam vas 14 dni, če mi jih pa ne prinesete, prekolnem Vaš rod do četrtega kolena»...

Žena je odšla, in doma je pa izvedela, da ni bila za izvlečke prav nič dolžna plačati in da jo je fajmošter okradel. Zato mu tiste desete krone ni prinesla.

Čez pet let ji je umrl mož in šla je zopet v farovž za pogreb se dogovoriti. Fajmošter ji je šel naproti, rekoč: «Ali mi nesete tisto krono». Ko je pa izvedel, po kaj in čemu je prišla in da nima denarja, je zakričal: «Poberite se, sodrga sodrgasta! Če nimate denarja, prodajte kozo ali pa blazine. Brez denarja mi ne hodite več sem!»

Podrobnosti o smrti cesarjeviča Rudolfa.

Dunajski tednik «Forum» je priobčil odlomke iz dnevnika v Ameriki umrlega barona Večere, ki je bil priča dogodkov, ki so se dne 30. januarja 1889 doigrali na gradu cesarjeviča Rudolfa v Majerlingu. Ti odlomki iz baronovega dnevnika se tičejo razmerja med cesarjevičem Rudolfom in baroneso Marijo, sestro barona Večere, in žaloigre, ki se je končala s skupno prostovoljno smrtjo cesarjeviča in mlade krasne baronese.

Iz baronovega dnevnika posnamemo tele zanimive podrobnosti:

Cesarjevič Rudolf ni bil srečen v svojem zakonu s princezo Štefanijo. Ob njeni strani ni našel tiste ljubezni in tistega razumevanja, ki ga je prej pričakoval. Čutil se je vedno bolj osamljenega in hrepenel je po bitju, ki bi ga umelo in ljubilo. Začetkoma l. 1888 se je na neki dirki seznanil z mlado, krasno baroneso Marijo Večero, v katero se je nesmrtno zaljubil. Čeprav sta baronesin brat in mati nasprotovala, da bi se med

cesarjevičem in baroneso razvilo ljubezensko razmerje, vendar nista mogla preprečiti, da bi baronesa ne vračala cesarjeviču ljubezni. Končno sta opustila vsako nasprotstvo, ko je cesarjevič svečano izjavil, da ljubi baroneso Marijo tako neizmerno, da je pripravljen za njo vse žrtvovati. Obljubil je zastaviti vse svoje sile, da se razveljavi njegov zakon s princezo Štefanijo v svrhu, da se na to lahko poroči z baroneso Večero. Nato sta se cesarjevič in baronesa večkrat shajala pri grofici Lariš in v dunajskem Pratru. Dasi so bili vsi ti sestanki tajni, vendar se je kmalu izvedelo tudi na dvoru o cesarjevičevi ljubezni ter so poizkusili vse, da Rudolfa odvrnejo od baronese. Cesarica Elizabeta sama je poslala k Marijini materi neko odlično gospo s prošnjo, naj bi delovala na to, da bi baronesa pretrgala ljubezensko razmerje s cesarjevičem. Mati in brat sta res storila vse, da odvreneta Marijo od cesarjeviča, toda ves njiju trud je bil brezuspešen. Končno sta jo hotela dati v nek francoski samostan. Ko pa je cesarjevič Rudolf izvedel za ta načrt, je zagrozil, da bo takoj izvršil samomor, ako so ta načrt izvede. Tako je ostalo vse pri starem. Prišel je mesec januar leta 1889. Cesarjevič je bil oddnenedne bolj otožen in zamišljen, piše baron Večera in nadaljuje tako-le:

«Dne 28. januarja 1889 smo bili v Majerlingu na lovu: cesarjevič, grofa Bombeles in Hojos ter jaz. Cesarjevič je bil izredno slabe volje, ker je bil lov slab. Dne 29. januarja smo sedeli v gradu ravno pri obedu, ko je nepričakovano prišla Marija. Po obedu smo ostali v sobi sami, jaz, moja sestra in cesarjevič. Vsi smo bili otožni in pobiti. Nakrat je cesarjevič prekinil molk ter jel bridko tožiti, da so mu vse nade splavale po vodi in da ne more izvesti svojega načrta. Cesar in cesarica nočeta dovoliti, da bi se ločil njegov zakon s Štefanijo in da bi se on poročil z baroneso. Marija je molčala. Šele, ko jo je cesarjevič opetoveno zaprosil, naj izreče svoje mnenje, je obupano vzdihnila: «Potem mi pa ne preostaja drugega kakor smrt.» Nato smo vsi obmolknili, cesarjevič pa je dal v svojo sobo poklicati godbo, obstoječo iz štirih godcev, naročeno za ta večer z Dunaja. Ukazal jim je, naj zaskvirajo znano bolešno-otožno pesem: «O vi dobri stari časi.» To pesem so morali godci večkrat ponoviti. Okrog polnoči smo šli počivat. Cesarjevič je ukazal, naj se ga zbudi ob 6. zjutraj. Drugo jutro okrog 7. je nastal velik hrup v gradu. Vsi smo bili pokonci. Telesni strežaj

cesarjevičev, Lošek, je prihitel ves razburjen ter pripovedoval, da so vrata cesarjevičeve spalnice zaprta in da se vkljub trkanju v sobi nihče ne oglasi. Grof Bombeles se je takoj odpravil ter jel trkati na vrata klicaje: «Jaz sem tu, grof Bombeles.» Zaman. Poklical je mene in grofa Hojosa. Po kratkem prevdanku smo vlomili v sobo. Zastori na oknih so bili zastrli. Na mizi so goreli štirje svečniki, sveče so bile skoro dogorele. Cesarjevič je ležal mrtev na postelji. Desnica njegova je visela raz posteljo, na preprogi pa je ležal revolver. Na desnem sencu je imel cesarjevič malo rano, na ustnicah pa je bilo videti krvavo peno.

Marije sprva nismo opazili. Bila je od glave do nog pokrita z belim pajčolanom. Na nočni omarici je bila čaša in mala srebrna žlica. V čaši je bil strup: Marija se je zastrupila. Na mizi so ležala štiri pisma. Eno izmed teh je bilo odprto. V odprtem pismu so bile napisane besede: «Uvidela sva, da je najbolje, ako oba umreva.» Ta prizor je nas vse globoko pretresel. Ob 8. se je grof Bombeles napotil na Dunaj. Jahal je tako hitro, da sta mu na potu poginila dva konja. Marijo smo položili v preprosto leseno krsto ter jo pokopali na pokopališču samostana sv. Križ. Moja mati in jaz sva bila edina spremljevalca na njeni zadnji poti. Skoro na to sva dobila poziv, naj zapustiva domovino...

Tako piše baron Večera, brat nesrečae baronese Marije.

Pripominjamo, da potrjuje baronova izvajanja v vsem obsegu cesarjevičev lovec Hubert, ki živi sedaj v Pešti in ki je bil one usodepolne noči v Majerlingu. Značilno je, da Hubert povdarja, da je žaloigra v Majerlingu največ pripomogla k temu, da je cesar dal svoje dovoljenje, da se je smel sedanji prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand poročiti z grofico Kotekovo, s sedanjo svojo soprogo.

K temu pripominja «Rdeči Prapor» v članku pod naslovom «Sumljiva razkritja»:

Zelo nepričakovano se je zadnji čas začelo mnogo pisati o smrti bivšega prestolonaslednika Rudolfa. Vsakdo mora spoznati, da je to zelo čudno, ker je bila dvajset let vsaka beseda o tem žalostnem dogodku kratkomalo prepovedana. Sedaj naenkrat piše o teh rečeh dunajski pravniški list «Forum», madžarski list «A Nap», po njih sploh vse časopise in da ne bi kak list molčal, se še razpošiljajo poluradni telegrami. Dvajset let je bilo

prepovedano, naenkrat se pa želi, da bi se pisalo o tem! Bilo bi nerazumljivo, če ne bi bilo ključa, ki pomaga odpirati tudi to tajnost.

«Forum» piše v tem zmislu, da se je Rudolf sam ustrelil, baronesa Večera pa zastrupila. Tudi nekdanjega voznika Rudolfovega so dobili kakor nalašč sedaj, da potrdi s svojimi «zapiski» to pripovedovanje in dodaje, da se je dvajset let lagalo o tisti tragediji.

Stvar ima pa še drugo plat. Kakor znano, je umrl belgijski kralj Leopold. Ena njegovih hčer, Stefanija, je bila Rudolfova žena, druga, Luiza, pa soproga princa Koburškega. Stefanija se je pozneje poročila z grofom Lonyayem, Luiza se je ločila od svojega moža in živi z bivšim nadporočnikom Matičem. Za kraljevo dedščino vodita obe sestre proces, kajti ljubeznivi papa jima ni volil nič. Od izida tega procesa je seveda mnogo odvisno. Obema je seveda na tem ležeče, da bi lahko ostali v Bruselju in da bi se jima priznalo dostojanstvo kraljevskih hčer, katero jima je odrekel papa. Stefaniji gre še tako — tako; njen soprog je vsaj plemič. Luizin prijatelj ni nič. V stiski si pa človek pomaga, kakor zna. In stvar je ta, da si hoče Luiza pomagati na svoj način. Osa namreč žuga: Če se ji ne prizna kraljevsko dostojanstvo, ho izdala, kdo so bili tisti, ki so ubili Rudolfa. Toliko je celo že rekla, da ga ni ubil eden, ampak da je bilo več morilcev. Nasprotno pa pripoveduje «Forum», kakor smo že omenili, da se je Rudolf sam ustrelil, docim se je Večera zastrupila. Da bi bila stvar še verjetnejša, objavlja «Forum» tudi razne posameznosti. Bolj kakor vsi detajli je pa zanimivo, da povest ni bila konfiscirana, ampak da se nasprotno še vse mogoče dela, da bi se čim bolj razširila.

LISTEK.

Na vojnem strelišču.

Napisal J. H.

Prekrasno dopoldne v zgodnji pomladi. Mlado solnce lije milijone bogatih žarkov na vscvetajočo, mlado zemljo in vse ozračje mrgoli veselja in razkošja. Azurno nebo je čisto, le tupatam najdete neizogibljivo sivo liso, brez katere si češkega obzorja sploh misliti ne morete.

Na vojnem strelišču v Kobilisih, mali dve uri oddaljeni od Prage, pokajo puške že od rana, da je veselje slišati. V dolgi vrsti stojijo vojaki drug

poleg drugega vsak na svojem mestu in streljajo «šajbo». Oni, ki so že odstrelili ali pa še ne pridejo na vrsto tako kmalu, so si povsili puške vzdaj na leseni steni in delajo razne opombe k uspehom svojih tovaršev, vspodbujajo strelce ali pa se norčujejo iz njih.

Ivan Sokol je zapustil tovarše takoj po svojih izvrstnih streljih in šel na vrt, ki se širi neposredno pred streliščem in je državna lastnina. Cesarjeva soha stoji v sredi njega in visok mlaj z dvobojno zastavo znači, da je to strelišče c. in kr. avstrijske armade. Par zanemarjenih gredic kaže, da ni nikogar, ki bi jih negoval s pravo ljubeznijo, da jim manjka mehke, čuteče ženske roke. Nekaj rožnih in drugih neobrezanih grmov loči steze od gredic in na severoizhodnem delu vrta stoji velika žična kletka. Okoli in okoli nje gre gladka pešina, ob tej pa raste gosto grmovje. Tri klopi stoje na potu okoli gajbe in nudijo trudnemu vojaku prostor za kratek počitek.

Tu sem se je zatekel Ivan Sokol in legel na eno izmed klopi. Obrnil je pogled v kletko. V njeni sredini je zabit v tla močan kol, na tem počiva tanji prečnik in tem zopet na vsakem koncu po ena prečna palica. Na eni od teh sedi lep orel, nemirno in hrepeneče se ozirajoč proti nebu. Ah, to oko! Ivan ni videl še nikoli tako leprga, svetlega in bistrega pa tako čutečega očesa. Zlelo se mu je, kakor bi jokalo za izgubljeno srečo, kakor bi hrepenelo visoko gor na solnčne višave v svoje neizmerno kraljestvo, kakor bi molilo udano molitev za povrnitev izgubljene prostosti.

In razpel je svoje silne kreljuti, segajoče od stene do stene, in zagnal se je kvišku, zamahnil je enkrat in že ni mogel več dalje — bil je pod stropom in obupan se je spustil na tla. Dva neokretna koraka je napravil po tleh, zibajoč se iz strani na stran, žalostno je nagnil glavo, uprl svoje veliko oko proti nebu in oko je omočila solza neizmerne žalosti nad bridko prevaro.

Stal je mirno, nepregibno in izraz neizmerne žalosti in neizmernega hrepenenja je legel na vse njegovo telo. Spomnil se je na davne dni ko se je rodil visoko gori nekje v skalovju, ko mu je nosila skrbna mati obile hrane, ko ga je učil oče razpenjati kreljuti in se mirno voziti po neizmer-
nih višavah. In že je znal krožiti ure in ure, ne da bi zganil s kreljutjo in že se je ločil od matere, očeta, sestre in brata. In izbral si je družico in znašal je gnezdo visoko na vrhu stoletne jelke,

veseleč se prihodnjega zaroda. Ali takrat ga je začela lepega jutra svinčena toča in takrat se je začela njegova nesreča. Z lomljenimi krili je padel na zemljo, kjer ga je pobral neusmiljeni lovec. Ta mu je zlečil težke rane, prodal ga je in zaprl so ga v kletko, iz katere ni prišel nikdar več. Brez premembe mu poteka dolgočasno življenje: dannadan isti kos mesa, ista gajba, ista steza, isto grmovje, isti vojaki. Razliko je oznal le še med dnevom in nočjo, poletjem in zimo.

Konec prih.

Z M E S.

Čitateljem „Napreja!“ Prosimo, da vsi, ki še niste poravnali naročnine, to storite čim prej, da Vam ne bo list ustavljen, Zato so bile priložene v prvi številki poštne položnice Delavske tiskovne družbe v Ljubljani.

„Delavska tiskovna družba v Ljubljani“ ima v zalogi veliko zalogo brošur, na kojoj zopet vse čitatelje toplo opozarjamo.

Nekaj mizarskih pomočnikov dobi pod ugodnimi pogoji takoj delo. Povprašati je v strokovnem tajništvu, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Trgovski pomočnik, ki je socialist in dober strokovnjak, dobi izbornu službo v večjem industrijskem kraju Koroške v konsumnem društvu. Priglasiti se naj na sodruga Antona Kristana, Šelenburgova ulica 6/II.

Obrtno sodišče v Ljubljani ima svoje prostore v justični palači, II. nadstropje na desno, soba št. 140. Vložišče je odprto: Ob delav-
nikih od 8. do 11. dopoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob medeljah in na božični dan od 9. do 12. dop.; o praznikih od 8. do 12. dop.

Kranjski deželni zbor zboruje prav pridno, potrjuje račune in proračune. Napravljajo sklepe, ki imajo dalekosežne pomene. Delavstvo v njem nima zastopnikov; zato se vse, kar se godi, godi brez pritrditve najširših delavskih slojev. — Značilno za slovensko ljudsko stranko je, da je pri vseh sklepih (glej deželni volilni red občinski volilni red za deželne občine in obč. volilni red za Ljubljano itd.) pozabljen demokratizem ter povzdigovan denarni žakelj... Več o tem poroča „Rdeči Prapor“, ki izhaja po trikrat na teden v Ljubljani.

Štajerski deželni zbor je sklenil davek na pivo; slovenski poslanci so seveda glasovali zanj,

ker sploh glasujejo za vse, kar je za ljudstvo škodljivo!

Na Ogrskem vlada neprestano kriza. Sedaj je „designiran“ za ministrskega predsednika Peter, jutri Pavel. Vse izgleda kot komedija posebne vrste. Za najnovejše je smatrati, da je Khuen-Hedervary, bivši dolgoletni hrvatski ban, na konju. Uboga Ogrska! O splošni in enaki volilni pravici seve ni ne sluha, ne duha!

Delavski boj v Ameriki. Predsedništvo ameriške delavske zveze, ki šteje poldrug milijon delavcev, je izdalo razglas, s katerim poziva člane, naj nabirajo sklad, s katerim se ima voditi boj zoper „Unitet States Steel Corporation“ (t. j. ogromno kapitalistično podjetje za jeklo), ki se ima smatrati za sovražnika delavskega razreda in dežele.

Civilna lista belgijskega kralja je določena na 3,300.000 frankov. Tozadevni vladni predlog je belgijska zbornica sprejela z vsemi proti glasovom socialnih demokratov.

„Lira.“ Vabilo na naročbo tamburaškega instrumentalnega lista „Lira“, ki bo izhajal vsaki 25. dan v mesecu, „Lira“ bo prinašala samo efektne, v lahkem slogu sestavljene skladbe, uporabne za zabave, plese, izlete itd. Vsebina „Lire“ bodo koračnice, plesni in zabavni komadi, kupleti za en in več glasov — (katerim bo podstavljen tudi klavirski izvleček) — in ženski zbori s spremljevanjem tamburaškega zbora. Prva številka „Lire“ izide 25. januarja t. l. ter velja vse leto 10 K, za pol leta 5 K Posamezne številke 1 K 20 h. Naročila sprejema upravništvo „Lire“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 4, II. nadstr.

Strokovni pregled.

Občni zbor Strokovnega društva strojarjev bo na 28., 29., in 30. sušca na Dunaju z dnevnim redom: 1. poročila; 2. volitve; 3. revizija pravil in opravnika; 4. delavska gibanja in delavsko razmerje; 5. predlogi. — Podružnice in vplačevalnice morajo svoje predloge tri tedne pred 28. sušcem oddati na vodstvo društva, če hočejo, da se jih bo upoštevalo. — Strokovno društvo strojarjev ima s koncem 1909 sledeče premoženje:

Društveni sklad	K 3348.73
bolniški „	„ 11.890.73
dispozicijski „	„ 34.264.25

Dohodkov je imelo Strokovno društvo strojarjev:

na društvenih doneskih	K 24.443.94
na dispozicijskem skladu „	„ 32.801.92
na bolniških prispevkih	„ 2612.11

Izdatkov pa je bilo: K 25.070.13 od društvenega sklada; na bolnišnicah K 4348.90, za štrajke pa K 17.335 —, in sicer se je dalo:

za masreglirane	K 483.26
za vodstvo štrajkov	„ 929.88
stavkujočim mizarjem	„ 500.—
na Švedsko	„ 400.—
v Rannersdorf	„ 6320.68
v Klatove	„ 419.78
v Mezešici	„ 244.—
v Mlado Boleslavo	„ 190.—
v Kuty	„ 6150.—
Solidarskemu fondu	„ 1697.40

Lepe številke!! Zato na delo, strojarji!

Doneski rudarjev. Po sklepu tretjega rudarskega unijskega zbora pridejo s 1. januarjem 1910. novi doneski v veljavi. Od tega časa znaša tedenski donesek za 1. razred 40 vin., za 2. razred 20 vin. Dosedanji letni donesek za posmrtninski in vzajemnostni sklad po 1 krono, oziroma 60 vin. se za leto 1910. ne pobira več. Člani, ki so za zadnje leto zaostali s posmrtninskim doneskom, ga morajo doplačati. — Za leto 1910 se smejo v obeh razredih rabiti le nanovo izdane potrdilne znamke. Zaostanki iz leta 1909 se lahko do 15. svečana 1910. poravnajo še z znamkami po 30 vin. oziroma 15 vin. Po 15. svečanu 1910 se pobere stare potrdilne znamke in se torej ne smejo več rabiti. Člani, ki ne vplačajo zaostankov do 15. svečana, jih morajo poravnati z novimi plačilnimi znamkami.

Strokovna konferenca. Minolo nedeljo je zborovala v nekdanji Hafnerjevi restavraciji konferenca slovenskih strokovnih organizacij, ki je bila številno obiskana. Zastopanih je bilo 39 organizacij. O dosedanjem delovanju in o tisku je poročal sodrug Anton Kristan, o organizaciji zveze sodrug Tokan, o taktiki sodrug Mlinar. Izvolila se je strokovna komisija, ki šteje sledeče člane: Sodrugi Bartl, Bizjak, Čobal, Kisovec, Mlinar, Pajntar, Petrič, Slamnjak, Štravs, Vičič, Zupan in sodruginja Nedved; v kontroli so Laibacher (Lješa), Malovrh (Hrastnik), Ogris (Jesenice), Sitter (Trbovlje), Udovč star. (Šiška).

Članom Rudarske Unije. Tretji zvezni zbor na Dunaju je sklenil, da se zapisnik tega zbora natisne in da se ima prodajati za ceno lastnih stro-

škov članom. Zapisnik se natisne v štirih jezikih in sicer slovensko, nemško, češko in poljsko. Cena posameznega iztisa bo odvisna od naklade. Čim večja bo naklada, tem nižja bo cena posamezne knjige. Doslej se še ne more točno določiti, koliko bo veljal iztis, le toliko se lahko pravi, da ne bo dražji od krone. Zapisnik tretjega zhora bo obsegal zanimiva poročila o organizaciji in o varstvu rudarjev. Vsak član naj bi si ga naročil. Da se more določiti naklada v vsakem posameznem jeziku in vsled tega tudi cena, se pozivajo vsi člani, ki so hočejo nabaviti zapisnik, naj naznanijo naročilo takoj načelniku ali blagajniku svoje podružnice. naznaniti je tudi treba, v katerem jeziku se želi zapisnik. Naročila imajo podružnice naznaniti Unijskemu predstojništvu do polovice tega meseca.

Iz ljubljanske okolice.

Spodnja Šiška. Pri zadnji občinski seji se je sklenilo zvišanje občinske doklade na vse neposredne davke za leto 1910 od 19% na 24%, katero doklado, oz. zvišanje utemeljuje občinski svet s sledečim proračunom: Izdatki, ozir. potrebsčine: 1. Honorar župana K 2400. 2. Prižigalec luči K 520. 3. Dva stražnika K 2120. 4. Bolniška blagajna K 18. 5. Olje za svetilke K 300. 6. Poprava svetilk K 20. 7. Papir in črnilo K 50. 8. Tiskovine K 100. 9. Nepričakovano K 100. 10. Delavci na cesti K 500. 11. Poprava orodja K 140. 12. Davek od premoženja K 140. 13. Pesek in šuta K 1000. 14. Zavarovanje poslopij K 9. 15. Podpora ubogim K 500. 16. Kurjava pisarne K 50. 17. Oskrbovanje treh oseb v hiralnici K 1200. 18. Oskrbnina Waidi Romeo K 500. 19. Nepričakovana podpora K 600. 20. Šolske potrebsčine K 4361 70 v. 21. Obresti in amortizacija dolga K 7552. 22. Prispevek požarni brambi K 200. Skupaj 22.370 K 70 vin. — **Dohodki:** 1. Globe K 250. 2. Stavbne takse K 50. 3. Gostilniški licenci K 1000. 4. Pasji davek K 250. 5. Zenitovanijske zglasnice K 30. 6. Stanovanje Michelič K 100. 7. Lov K 265. 8. Mrliški ogledi K 50. 9. Mesoogled K 500. 10. Nabrana deželna naklada K 7000. 11. Fekaličen voz K 505. Skupaj K 10.000. — **Potrebsčina:** 22.380 K 70 v. Za doklade podvrženih neposrednih davkov za Spodnjo Šiško je predpisan znesek 51.393 K 32 vin. Tedaj bo de od tega zneska 24% doklada znašala 12 382 K 34 v, katera svota pokriva proračunani primankljaj. Z ozirom na jako zanemarjene razmere v občini se je občinski svet po previdnem razmotrivanju

odločil, občinsko doklado zvišati za 5%, ter smatra, da je to zvišanje popolnoma upravičeno.

Iz idrijskega okraja.

Idrijski „Slovenčev“ dopisnik se je zopet zagnal z vso silo v nas, da bi osmešil zahteve, stavljene na javnem shodu, dne 12. decembra minulega leta. Objavlja doslovno končne odstavke v resoluciji ter se iz njih norčuje. Če bi bil dekan Arko naprej poslanec, pravi, bi bili že zdavnaj imeli osmi razred i. t. d. Res čudni nazori to. Dr. Šušteršič, Krek et Komp. delajo vse s shodi, idrijski kompanjoni pa vse z Mihcem; shod ni nič. Idrija je res mesto za klerikalne protekcije, ki bodo pa tudi minile, predno bo Arko pozabil, da ni več poslanec. Sploh pa se hočemo o dopisu v „Slovenca“ v prihodnje natančneje pomeniti. Ob tej priliki povemo tudi nekaj, kar dopisnik „Slovenca“ misli, da samo on ve.

Delavske zahteve in c. kr. rudniška direkcija. V nedeljo, dne 9. t. m. ob 9. uri dopoldan je bila sklicana po rudniškem predstojništvu samem v grad seja. K seji so bili pozvani vsi uradniki posameznih oddelkov rudnika ter vsi zastopniki krajevnega delavskega odbora. Predmet seje je bila obravnava delavskih zahtev, izraženih v poslanih resolucijah glede šolstva in draginjskih doklad. V imenu rudniške direkcije je govoril dvorni svetnik g. Billek sam. Izjavil je, da se šola podeželi, ker ni rudnik zavezan, vzdrževati šole. Zagovarjal je, da so razmere na tej šoli za učence in učiteljstvo ugodnejše kakor kjersibodi drugje. Zahteve, ki so izražene v resolucijah, so po njegovem mnenju izšle iz čisto drugih ljudi nego iz delavstva. Učiteljstvo na c. kr. državni realki, kakor tudi na ljudski šoli, nima po njegovem mnenju pravice, vtikati se v delavske zahteve. Tudi vmešavanje provizionistov v delavske stvari je g. Billek ostro grajal, češ, taki ljudje nimajo pravice, sestavljati resolucij in hujskati delavstvo. Ko so mu pa delavski zastopniki temeljito dokazali, da je šolsko vprašanje delavsko vprašanje, da se mora to vprašanje vpoštevati, je izjavil, da je vse odvisno od ministrstva, kaj se bo ukrenilo s šolo. Neopravičen pa je strah, da bi otroci izgubili šolske potrebsčine. Ker rudnik bo subvencioniral deželi toliko, da bodo otroci dobivali brezplačno vse, kar dobivajo sedaj. Tudi glede doklad izjavi, da se bo nekaj ukrenilo, mnenje pa je, da se morajo napraviti trije razredi, ker

oni z malo družino in samci ne potrebujejo toliko kot oni z veliko družino. Sicer pa je vse odvisno od tega, koliko se bo določilo od ministrstva. Obljubilo se je tudi od posameznih delovodij razne olajševalne naprave v rudniku in žgalnici. Delavski odbor je interpeliral tudi glede vsprejema v delo ter premikanja v višje razrede i. t. d. Obljubilo se je tudi v teh slučajih v prihodnje ugoditi željam delavstva. Seja je bila, kakor razvidimo, sklicana največ zaradi informacije. Gospodje so hoteli izvedeti ljudsko mnenje. Z zanikanjem delavskih zahtev ter s predbacivanjem, da drugi hujskajo delavstvo, hotelo se je delavske zastopnike loviti, da bi se proti komu s silo nastopilo. Tega seveda gospôda ni dosegla. Drugo vzamemo do vročitve pismenega odgovora na znanje. Hočemo pa omeniti, da je hvalisanje rudniškega predstojništva, da je šola moderna in ena najboljših ter da je učiteljstvo dobro plačano, da ne bode nič boljše učilo, če se mu zviša plače, popolnoma neutemeljeno. Nedavno je bilo na tukajšnji šoli razpisanih dvoje služb in koliko je bilo kompetentov? Samo dva. Če bi ne bil slučaj, da je bil eden izmed teh domačin, ker je vsled tega tudi prosil, bi bilo mogoče še danes eno teh razpisanih mest prazno. To naj služi v dokaz, da so razmere na tej šoli za učiteljstvo žalostne. Glede zavračanja, da se neaktivni delavci in privatniki nimajo vtikati v delavske stvari, bodi povedano, da je zborovalni zakon za vse enak in g. Billek ga ne bo izpremenil. Dalje naj bo rudniška gospoda prepričana da se z obljubami brez dejanja delavstvo ne bo zadovoljilo. Če se misli, da je delavstvo še vedno tako indiferentno, da se ga mora k samozavesti le hujskati, je prokleto neumna. Konečno pa opozarjamo delavstvo, naj bo pripravljeno na dan, ko se dobi pismen odgovor. Dolžnost krajevnega odbora je, da se delavstvo takoj obvesti, naj bo odgovor tak ali tak.

Vabilo na redni letni občni zbor ženskega društva «Veda», ki se vrši dne 2. svečana ob 1. uri popoldan v prostorih rud. društva v Idriji s sledečim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora; 2. Poročilo odbora; 3. Volitev odbora; 4. Raznoterosti. Članice se prosijo, da se točno ob določeni uri ter polnoštevilno udeležijo.

Mladeničem na znanje! Dne 21. t. m., to je v petek ob pol 9. uri zvečer se vabijo na važno sejo vsi oni fantje, ki so sprejeli znamke za vpla-

čevanje mladinske organizacije na račun. Seja se vrši ob omenjeni uri v prostorih rud. društva. Ob tej priliki pomeniti se je o zelo važni zadevi, tikajoči se vseh mladih somišljenikov. Pridite vsi!

Zanimiva predavanja o jugoslovanskem vprašanju so se vršila že tri nedelje od 9. do 10. ure popoldan v rud. društvu v Idriji. G. dr. Drag. Lončar, profesor na c. kr. državni realki, obdelal je to vprašanje v spl. svojo zadovoljnost poslušalcev, za kar mu bodi izrečena najiskrenejša zahvala. — Prihodnja predavanja naznanimo v «Rdečem Praporju» in «Napreju», na kar se že naprej opozarja vse sodruge in somišljenike.

Člane „Občnega kons. društva“ se opozarja, da se z dnem 21. t. m. preneha pobiranje dividendnih znamk za tekoči račun. Kdor jih še ni oddal, naj torej do 21. to stori.

Sodrugom in somišljenikom v premislek. V našem mestu in okolici se nahajajo med raznimi obrtniki, posebno med gostilničarji in trafikanti še taki, ki nočejo biti naročniki na soc.-dem. časopisje. Naše geslo pa mora biti, da kdor ni z nami, ni nismo z njim.

Seje naše mestne občine so postale jako redke, dasi je polno stvari, ki jih treba rešiti. Olseki so samo na papirju. Treba bo gospode malo vzdramiti. Gosp. župan, na delo! Občina je še tu, niso samo druge reči za Vas!

Dolgo se vleče rešitev priziva proti občinskimi volitvam v Sp. Idriji. Menda se oblasti boje zameriti klerikalcem, ker bi se moglo take volitve razveljaviti. Če se jih pa potrdi, bomo vedeli, da se lahko voli vsacega samo, da zna.

Vprašanje zdravnika - kirurga za Idrijo — je edrto. Občinski odbor, zdravstveni svet, bratovski odbor, g. Gangl — na noge! Čas je šel!

Iz Tržiča.

Iz Tržiča. Združene strokovne organizacije v Tržiču prirede v soboto, dne 5. februarja 1910. v gostilniških prostorih pri Pelarju zabaven večer. Začetek veselice bo ob 8. uri zvečer. Za mnogo-brojni poset se priporoča veselilni odbor.

Z Jesenic.

„Rdeča noč“, tako je zopet nazvan plesni venček naših skupnih organizacij, ki se ima vršiti dne 23. t. m. v Jelenovi dvorani na Savi. Delavci, sodrugi, preskrbite, da bo udeležba impo-

zantna, kakor je bila lansko leto. Spored bo jako zanimiv, zato mora vsak zaveden delavec na veselico. Več povedo plakati. Na svidenje torej v nedeljo zvečer, 23. t. m.

Čez svoje ljudi zabavlja jeseniški dopisnik „Slovenca“, ko pravi, da F. Brnot ni klerikalec. No, pa mi nismo rekli, da je klerikalec, konštatorali smo samo, da je bil petindvajset let mežnar in organist, zadnji čas tudi na Planini nad Jesenicami, torej farški človek. Ako ga „Slovenčev“ dopisun prišteva med socialne demokrate, se zelo moti, ali pa ni vse prav v njegovih možganih. Z vso zadevo smo le povedali svetu, kaj so vsega zmožni ljudje, vzgojeni v farškem in cerkvenem duhu.

Naša dekliška Marijina družba se prav lepo razvija. Zopet bo v par mesecih nekaj neza konskih mater, v slavo in čast Marijine družbe jeseniške. Pa kdo bi se čudil, saj daje ravno Katoliški dom priložnost za shajališče, kjer se ob neprestanih zabavnih večerih kupujejo in prodajajo čukovska in deviška srca. Kaj se pa potem godi, ko ob pozni uri zapuščajo Katoliški dom, ko jih zagrne črna tema, kako si medsebojno delijo vence brez rož, o tem pa pričajo danes težki vzdih in prikriti solze. Starši, pazite na svoje hčere, pomislite, kam jih brezskrbno puscate ob nedeljskih večerih.

Pretep so imeli v Katoliškem domu pred kratkim na neki veselici. Kaplan Čuk se je tako bal, da je poklical orožnike, ki so iztirali enega iz dvorane, a trem mladim čukom pa je žandarmerija odvzela revolverje. Iz tega se lahko spozna, kakšna olika se zbira v Katoliškem domu.

Shod so imeli naši klerikalci dne 9. t. m. Gostinčarjev Joža jim je klobasal, zakaj da je taka draginja. Pravil je vse mogoče stvari, samo tega ne, da so klerikalni poslanci največ vzrok sedanje draginje. Je pač težko prerekati se s človekom, ki je med de'avci delavec, med kmeti kmet, med gospodo pa gospod. Pristopiti so mislili s svojim strokovnim društvom k strokovni zvezi, pa je bila večina zoper ta sklep, treba bi bilo seveda šteti zopet več kronic, a kje naj jih vzamejo izsesani reveži. Kako so nekdanj zabavljali zoper sodr. Antona Kristana, češ, da hoče blagajno strokovnega društva pobasati in nesti na Dunaj, a sedaj se pa sami približujejo temu cilju. Danes ustanavljajo zvezo, čez par let bodo pa hoteli centralo, kar imajo socialno-demokratske

organizacije že zdavnaj. Za temi pa danes klerikalci capljajo in jih posnemajo. Pa recite, da niso opice. In nekdanje podtikanje in obrekovanje jih postavlja v kaj slabo luč.

Dopisnik „Slovenca“ še ne da miru umrlemu železničarju sodr. Družinšeku. Izmišlja si vsakovrstne bajke, ki mu jih nosijo na ušesa njegovi privrženci. Hudo jezo mora imeti ta svojat na umrlega sodruga, gotovo zato, ker rajni ni štel vinarjev za duhovščino in njene ceremonije, ali pa zato, ker je bil sin nekega dekana, kakor je pisal „Slov. Narod“.

Naše „Konsumno društvo za Jesenice in okolico“ imenitno napreduje. Kmalu bomo imeli 300 članov. Zato pa le v konsum, čeprav klerikalci od jeze popokajo. Čim več nas bo, tem ceneje bo.

S Štajerskega.

Hrastniški delavci, pozor! V nedeljo, dne 23. januarja popoldne se vrši v Hrastniku shod. Začetek ob 3. uri popoldne. Govoril bo rudarski tajnik sodr. I. Sitter iz Trbovelj. Agitirajte za obilno udeležbo!

Rudarski list. Slišali smo, da začne meseca aprila izhajati strokovni list za nas slovenske rudarje. Mi v Hrastniku tak list iz srca pozdravljamo, ker čutimo potrebo, da se nas pouči o bratovsko-skladničnih rečeh, o rudarsko-policijskem redu, o rudarskih zadrugah in njih nalogah i. t. d. — Sedež rudarskega lista pa seveda mora biti v Trbovljah, da bo urednik v vednem kontaktu z največjim rudarskim revirjem. Pa tudi več agitacije potrebujemo, več sistematičnega dela — zato je seveda potreba še več oseb, in to naj bodeta v prvi vrsti urednik in upravnik „Rudarja“. — Bojazen, da izgubi z ustanovitvijo „Rudarja“ kak politični delavski list, recimo „Rdeči Prapor“ ali „Naprej“, kaj naročnikov, ni opravičena, ker politični časniki morajo po strokovnih le pridobivati naročnike, ne pa izgubljati!

Izjava.

Podpisana preklicujem in obžalujem tem potom vse žaljive besede, katere sem izustila čez gosp. Janeza Filipiča ter se mu obenem najuljudneje zahvaljujem, da mi je odpustil ter ustavil proti meni nadaljno kazensko postopanje.

V Spodnji Idriji, dne 14. januarja 1910.

Marija Svetličič.

Želodčni liker

je najboljšo krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga imá,
Ima zdravje domá!

Ljudska kakovost

liter K 2-40.

Kabinetna kakovost

, „ 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Dragotin Puc

lapetinski in preprogarski mojster

Ljubljana :: Marije Terezije cesta 16.

Delavci Čitalni
Podpirajte trdke,
ki se priporočajo
: v „Napredu“ :

Anton Bajec

== umetni in trgovski vrtnar ==

u Ljubljani :: Pod trančo.

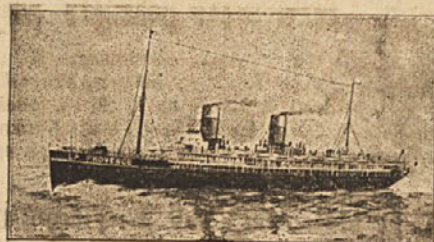
Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi.

Vrtnarija na Karlovski cesti 2.

: Zunanja naročila točna. :

Priporočamo našim gospodinjam pravi : FRANKOVY: kavni
pridatek iz zagreboške tovarne.

ul. Zagreb. II. v ul. B. 9 L. V.

Samo 6 dni!

Ed. Šmarda

12-5 potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunaska cesta šte. 18.

Francoska linija Havre-
New-York **samo 6 dni!**

GRICAR & MEJAČ, Ljubljana
Prešernove ulice šte. 9

12-4

priporočata v največji izberbi po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za
gospode in dečke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice.

Kmečko - delavska gospodarska zadruga

Dobravljje :: p. Sv. Križ, Goriško :: Dobravljje

Priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po
cenah je vprašati v prodajalni Konsumnega društva
za Ljubljano in okolico, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Svoji k svojim!

Čevljarški mojster

Svoji k svojim!

Ivan Gačnik

Rožna dolina, obč. Vič

se priporoča vsem delavcem in delavkam občine Vič in drugod za vsa dela, ki spadajo v čevljarstvo stroko. Vsak bo pri meni prav izbornostrežen Delam solidno in po zmerni ceni.

Krasne jesenske novosti

priporoča

24—22

prva in edina slovenska modna trgovina za gospode

Engelbert Skušek

LJUBLJANA

Mestni trg šte. 19

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko: »Tri jelke«. — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg, novega oskubenega K 9-60
boljše K 12—, belo, mehko oskub-
ljeno K 18— do K 24—, snežno-
belo, oskubljen K 30— do K 36— Pošilja franko po
povzetju. Zamenja se in vzame se nazaj, če se povrnejo
poštni stroški.

Benedikt Sachsel, Lobes 860 pri Plznju, Češko

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji,
kakor mlatilnice, gepelni, čistilnice, preše
za sadje i. t. d.?

Edinole pri:

12—6

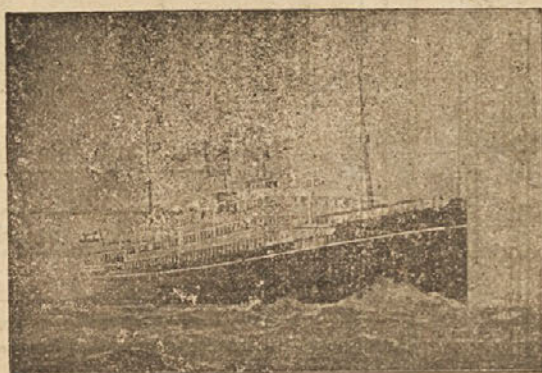
FR. STUPICA

v Ljubljani * Mar. Terezije cesta
šte. 1 :: Valvazorjev trg šte. 6

in zakaj? Zato, ker so dotični stroji iz naj-
boljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker
se istih proda na tisoče in tisoče komadov
in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v
velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah.
Moji stroji so povsod jako priljubljeni. —
Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu
stavbenih potrebščin, portland-cementa,
traverz, železniških šin in druge različne
železnine in raznega orodja, nagrobnih križev,
tehtnic.

Najnovejši in najhitrejši brzoparnik Martha Washington

24—20 vozli čez Ocean samo 6 dni.

Austro - Amerikana:

TRST

New-York
New-Orleans
Buenos Ayres
Argentiniya
Rio di Janeiro.

Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ

Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.